

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

3. Miejscowość

KSIĘŻY DWÓR

1. Nazwa

budynek mieszkalny

2. Czas powstania

2 poł. XIX w.

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

Księży Dwór 56
13-200 Działdowo

5. Przynależność administracyjna
województwo:

warmińsko-mazurskie

powiat:

działdowski

gmina:

Działdowo

6. Formy ochrony

**Ustawa z d. 23.07.2003 o
ochronie zabytków i opiece
nad zabytkami (art. 7)**

- wpis do rejestru zabytków:
decyzja: KL.III.5340-26/81
z dnia 15.10.1081

- ustalenia ochrony w MPZP
Gminy Działdowo - Uchwała nr
V/27/03 Rady Gminy Działdowo
z d. 21.02.2003

**Ustawa z d. 07.07.1994 Prawo
budowlane (art. 39. ust. 3)**

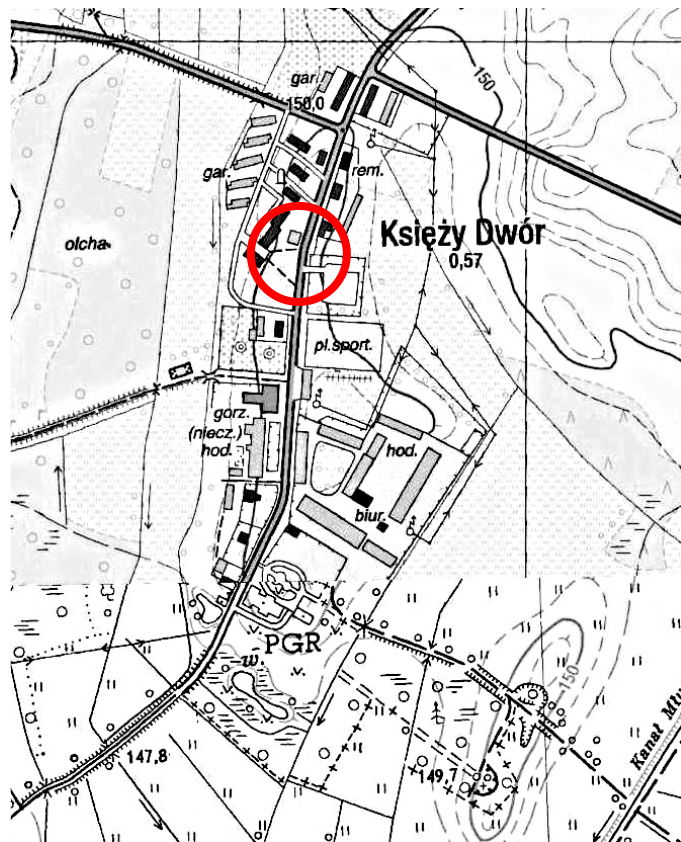
- Gminna Ewidencja Zabytków

7. Opracowanie karty adresowej

autor: Anna Majewska

data: listopad 2012r.

podpis:

9. Fotografia dodatkowa

10. Opis architektoniczny

Zespół rezydencjonalno-folwarczny obejmuje całą powierzchnię zabudowy wsi. W południowej części terenu założenia - którego oś kompozycyjną stanowi droga wiejska - usytuowany jest pałac otoczony parkiem, w centralnej podwórze gospodarcze, a w północnej niemal całkowicie przebudowana kolonia mieszkaniowa z budynkami rozmieszczonymi po obu stronach drogi.

W centrum wsi, po zachodniej stronie drogi istnieje budynek mieszkalny w miejscu dawnego domu mieszkalno-gospodarczego dla pracowników folwarcznych. Ustawiony kalenicowo na linii północ - południe, równoległe do drogi, założony na planie prostokąta, murowany z pełnej cegły na kamiennej podmurówce, otynkowany i pobielony, jednokondygnacyjny, o użytkowym poddaszu, nakryty wtórnym dwuspadowym dachem naczółkowym pokrytym blachą, wewnątrz dwutraktowe z przelotową sienią. Otwory okienne i drzwiowe o wykroju prostokątnym, wtórnie przemurowane. Okna drewniane, skrzynkowe, dwudzielne, dwuskrzydłowe, dzielone poziomą szczeliną na trzy kwatery. Drzwi płycinowo-ramowe z nadświetlem.

Pierwotnie kondygnacja mieszkalno-gospodarcza a poddasze magazynowe. W ścianach szczytowych otwory techniczne a w zwieńczeniu triforiale blendy. Otwory wejściowe do części gospodarczych deskowe. Okna 2-skrzydłowe ze szczebliną. Elewacje dekorował kordonowy gzyms gładki.

11. Stan zachowania

Budynek mocno przebudowany lub odbudowany na miejscu dawnego czworaka.

12. Historia miejscowości lub obiektu

Rejon wsi Księży Dwór (*Neudorf*) w okresie średniowiecza związany był z majątkiem w Narzymiu. W poł. XIVw. był w posiadaniu Mieczysława z Narzymia. W 2 poł. XVIw. dobra zostały przejęte przez Albrechta Hohenzollerna i włączone w skład domeny książęcej. Wieś założył w 1811r. radca ziemski Adam Zaleski, który nabył od książęcego nadleśnictwa w Napiwodzie koło Nidzicy 178 włók ziemi. W 1855r. Księży Dwór kupił Bernhard von Frankenstein, odbudował zaniedbany majątek i uczynił z niego jeden z najzamożniejszych z powiecie nidzickim. Żaden z obiektów powstałych po 1811r. nie zachował się. Istniejące budynki pochodzą głównie z 2 poł. XIXw. Z dawnej kolonii mieszkaniowej zachowały się do dnia dzisiejszego zaledwie 3 domy mieszkalne; pierwotnie w jej skład wchodziło 11 domów mieszkalnych (4 ośmioraki, 5 czworaków i 2 dwojaki) rozmieszczonych po obu stronach drogi wiejskiej. Wszystkie domy ustawione były kalenicowo na linii N-S, równoległe do drogi, a budynki gospodarcze znajdowały się za nimi lub między nimi.

13. Uwagi

Należy przywrócić utracone elementy historyczne.